

BALKAN

17. novembar 2004.

str. 6

POGLED IZ HAGA

ŽRTVE IZ LOGORA LAPUŠNIK ZASLUŽUJU PRAVDU

U ponedjeljak je pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju počelo suđenje trojici bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosva (OVK) optuženim za zločine počinjene nad kosovskim Albancima i Srbima. Mediji u Srbiji i Crnoj Gori izveštavaju da je to prvo suđenje pripadnicima OVK. Na Kosovu, početak suđenja obeležen je optužbama da je Međunarodni sud politički instrument.

U svojoj uvodnoj reči, Tužilaštvo je izjavilo da će izneti dokaze da su Fatmir Limaj, Haradin Bala i Isak Musliu zarobili, protivpravno zatočili u okrutnim i nečovečnim uslovima, tukli, mučili i ubijali albanske i srpske žrtve u logoru Lapušnik blizu Glogovca, u središnjem Kosovu, između maja i juna 1998.

Prema Tužilaštvu, snage pod komandom Fatmira Limaja, regionalnog komandanta OVK odgovornog za logor Lapušnik, zarobile su više od 30 muškaraca Srba i Albanaca i zatočili ih u logor. Vojnici OVK odveli su žrtve iz njihovih domova, nekad u prisustvu članova njihovih porodica, iz automobila na kontrolnim punktovima OVK, dok su se vraćali sa sahrane, radili na poljoprivrednim dobrima ili tražili nestalog člana porodice. Praktično, to su sve bili civili i za nijednog od zatočenika ne može se reći da se digao na oružje protiv OVK.

Tužilaštvo tvrdi da su uslovi u logoru bili okrutni i nečovečni. U štali predviđenoj za 3-4 krave, bilo je zatočeno po 10-15 ljudi. Židovi i podovi bili su prekriveni kravljom balegom, životinjskim fekalijama, a jedno vreme i ljudskom krvlju i izmetom. Nekim zatočenicima hrana je davana najviše jednom u tri ili četiri dana, a u poslednjih šest dana pre nego što je logor zatvoren uopšte nisu dobijalu hranu. I pored redovnih i okrutnih premlaćivanja, zatočenicima, uz dva izuzetka, nije pružena nikakva lekarska pomoć.

Kao što Tužilaštvo tvrdi, Limaj je bio svestan šta se dešava u logoru, a Musliu, lokalni komandant OVK odgovoran za logor Lapušnik, izdavao je naredbe za premlaćivanje zatočenika u logoru, te i sam učestvovao u premlaćivanjima. Navodi se da je Bala, vojnik OVK i stražar u logoru, lično premlaćivao zatvorenike. Udarani su nogama, šipkama, kundacima, drškom sekire i električnim kablovima.

Prema navodima Tužilaštva, optuženi su takođe učestvovali u isleđivanje zatočenika zbog njihove navodne "kolaboracije" sa Srbima. Tužilaštvo tvrdi da se to zasnivalo na nizu sumnji i tvrdnji od kojih nijedna nije mogla opravdati nasilje i okrutne uslove u logoru kojima su zatočenici bili podvrgnuti.

Tužilaštvo navodi da su trojica optuženih odgovorni za ubistvo najmanje 20 zatočenih Albanaca i Srba. Tužilaštvo je navelo imena svake pojedinačne žrtve, sudu pokazalo njihove fotografije i opisalo ko su oni bili i kakva je bila njihova uloga u lokalnoj zajednici. Jedna od žrtava bio je Ajet Gashi, koji je okrutno premlaćen 12. juna 1998, a

zatim su ga Musliu i još jedan vojnik odveli iz prostorije vukući ga za kosu. Prevezen je u prtljažniku automobila do mesta udaljenog 15 km, gde je ubijen. Takođe se navodi da su srpski zatočenici redovno prelaćivani u logoru. Kada je logor zatvoren 26. jula 1998, Bala je naterao između 20 i 25 zatočenika da marširaju prema planini Beriša. Tužilaštvo navodi da su Bala i drugi pripadnici KLA ubili 10 zatočenika iz ove grupe.

Limaj, Musliu i Bala imaće priliku da ospore sve navode Tužilaštva. Moći će da unakrsno ispituju svedoke optužbe i pozovu svoje svedoke. Prema procedurama Međunarodnog suda, Limaj, Musliu i Bala se smatraju nevinim sve dok Tužilaštvo ne dokaže njihovu krivicu van svake razumne sumnje.

U svojoj uvodnoj reči, Tužilaštvo je kazalo da se optužbe protiv Limaja, Bale i Musliua zasnivaju na dokazima da su počinili zločine. Kao što je Tužilaštvo jasno kazalo, optužbe protiv ovih optuženih ne predstavljaju optužbe protiv OVK ili kosovskih Albanaca, niti Tužilaštvo želi da opravda ili osudi širu politiku OVK ili bilo koje druge strane u sukobu na Kosovu tokom 1998. i 1999. Tužilaštvo nije podiglo ovu optužnicu, niti su je sudije potvrdile, kako bi se uticalo na politiku na Kosovu ili, kao što kritičari na Kosovu tvrde, da bi se stvorila ravnoteža krivice između Srba i kosovskih Albanaca.

Ovaj se predmet vodi zbog toga što Ajet Gashi i druge albanske i srpske žrtve ubistava i mučenja u logoru Lapušnik zaslužuju pravdu. Kao što je Tužilaštvo reklo u ponedeljak: "Ni jedan cilj, bez obzira koliko pravedan, ne opravdava sveopšte ubijanje".

Outreach Programme

outreach@icty.org